

Πύργος, σήμερα μια κωμό-πολη 16 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Κωνσταντινούπολης, γνωστή ως Κεμέρ Μπουρκάς, με 4.500 κατοίκους με κύρια ασχολία την κτηνοτροφία και την κτηνοτροφία.

Πότε κατοικήθηκε ο Πύργος και από ποιους δεν είναι γνωστό, μια που τα αρχεία του Πατριαρχείου που θα μπορούσαν να μας διαφωτίσουν έχουν καταστραφεί.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ο Πύργος είχε 750 σπίτια χωρισμένα σε 16 συνοικίες και κατοικούσαν μόνο από Έλληνες, προνόμιο των εκεί Ελλήνων ήταν να μην κατοικείται η πόλη τους από Τούρκους, εκτός αν το επέτρεπαν οι ίδιοι οι κάτοικοι. Το μόνο τουρκικό

Οι Πυργιώτες της Σίνδου

στοιχείο της πόλης αυτής ήταν η ύπαρξη της Τουρκικής Αστυνομίας και η σχέση της με τους κατοίκους ήταν καλή. Το δικαίωμα αυτό το πήραν γιατί καλλιεργούσαν τα κτήματα των Πασάδων της Πόλης και την πληροφορία αυτή την έχουμε από το μοναδικό μητρώο που υπάρχει στο Πατριαρχείο και συντάχθηκε μεταξύ 1907-1920.

Η κοινότητα λειτουργούσε αυτόνομα με τη βοήθεια της Εκκλησίας και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής που πλήρωνε όλα τα λειτουργικά και διοικητι-

κά έξοδα της κοινότητας.

Ξακουστές ήταν οι γιορτές που γίνονταν στο χωριό, τον Δεκαπενταύγουστο και της Ζωοδόχου Πηγής (Μπακουκλή) με τη γνωστή τραγουδίστρια Ρόζα Εσκενάζη.

Παρά τα προνόμια που είχαν οι Πυργιώτες και με την ήρεμη ζωή που είχαν εξασφαλίσει οι Τούρκοι τους κατηγορήσαν ότι βοηθούσαν τους Ρώσους στον Ρωσοτουρκικό πόλεμο και αποφασίζεται να εξοριστούν όλοι οι κάτοικοι. Έτσι στις 30 Μαρτίου 1915 μεταφε-

ρονται όλοι οι κάτοικοι πεζοί στο Μπουγιούκ-Ντερέ και με βαποράκια περνούν στο Κίο, τη σημερινή Νικομήδεια όπου συνεχίζουν πεζοί με στρατιωτική συνοδεία για την Προύσσα. Στο δρόμο τους βρήκε η σφαγή των Αρμενίων και μάλιστα τους εγκατέστησαν σε ένα αρμένικο χωριό που οι κάτοικοί του είχαν σφαγιαστεί. Με χίλιους δυο τρόπους κατόρθωσαν να φύγουν από εκεί και να πάνε στην Πόλη. Ο Χαράλαμπος Ραπτόπουλος είναι ο μόνος Πυργιώτης που κατόρθωσε επίσημα να φτάσει στην Πόλη με τη μεσολάβηση του βασιλιά της Γαλλίας Γουλιέλμου.

Τα Χριστούγεννα του 1918 ξαναγυρίζουν όλοι πίσω στον Πύργο μια και οι Τούρκοι χαλαρώνουν τα αστυνομικά μέτρα και αρχίζουν και πάλι την καινούρια τους ζωή. Δεν αργεί όμως να έρθει μια νέα περιπέτεια γι' αυτούς με το διωγμό του 1922. Έχοντας την πείρα από την πρόσφατη εξορία τους ζητάνε επίμονα να συμπεριληφθούν στη συμφωνία για την ανταλλαγή των πληθυσμών που είχε υπογράψει ο Βενιζέλος με τον Ατατούρκ. Η ελληνική κυβέρνηση με εκπρόσωπό της τον Γώγο και το Πατριαρχείο αρνούνται.

Η επιμονή τους όμως πιάνει τόπο και στις 10 Οκτωβρίου 1924, ημέρα Παρασκευή, ξεκινούν με το πλοίο Ιωάννης Δεμέστιχας από το Μπουγιούκ-Ντερέ σχεδόν όλοι οι Πυργιώτες για το μεγάλο ταξίδι προς την Ελλάδα. Όταν φτάνουν στη

Θεσσαλονίκη στις 12 Οκτωβρίου απόγευμα Κυριακής, τους γίνεται πρόταση να εγκατασταθούν στο κτήμα Παπαγεωργίου στο Τόψι (σημερινή Γέφυρα). Δεν δέχονται επηρεασμένοι από τους Τούρκους που τους είχαν πει: "Μακριά από τη Μακεδονία, γιατί εκεί γίνονται όλο πόλεμοι αλλά κι από την Πελοπόννησο, γιατί εκεί κανένας ξένος δεν μπόρεσε να σταθεί". Έτσι συνεχίζουν το ταξίδι τους για τον Πειραιά, όπου φτάνουν και μένουν 70 οικογένειες στη Νίκαια.

Οι υπόλοιποι φεύγουν με πλοίο και φτάνουν στα Λουτρά Αιδηψού στις 22 Οκτωβρίου, όπου και εγκαθίστανται πρόχειρα μέχρι τον Μάιο του 1925, όπου η κυβέρνηση αγοράζει το κτήμα του Γάλλου πρόξενου Μιμόν από την κόρη του αντί του ποσού των 18.000 λιρών. Εκεί εγκαταστάθηκαν οι πρόσφυγες και δημιούργησαν τον Νέο Πύργο. Πέντε χιλιάδες (5.000) στρέμματα περίπου, μοιράστηκαν σ' αυτούς τους ανθρώπους που όμως δεν ήταν αρκετά για να τους ζήσουν.

Η φτώχεια αναγκάζει πολλούς να φύγουν αναζητώντας μια καλύτερη τύχη. Έτσι πενήντα τέσσερις (54) οικογένειες έρχονται στη Σίνδο και αρχίζουν ξανά τη ζωή τους ασχολούμενοι με τη γεωργία, την κτηνοτροφία και την κηπουρική δίνοντας ζωντάνια στους μπαξέδες που βρισκόταν στην περιοχή που σήμερα βρίσκεται η βιομηχανική περιοχή.

Ευχαριστούμε τον τόσο δραστήριο Σύλλογο Νεοφυγιστών Εύβοιας που μας έδωσε όλα αυτά τα στοιχεία.

ΑΛΕΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Δημοτικό Διαμέρισμα Σίνδου

η στήλη του πολίτη

-Καλοχωρίτικα 2000

Τα "Καλοχωρίτικα" και φέτος αγκάλιασαν πολύ όμορφα και καλόγουστα τις εορτάσιμες μέρες του Πάσχα. Γλυκό αγκάλιασμα στάθηκε - όπως κάθε χρόνο, αυτός πια ο "θεσμός των Καλοχωρίτικων" - και για τα παιδιά μας, τα οποία τα δίνει την ευκαιρία της προβολής των όσων έχουν μάθει και στη συνέχεια την προτροπή και σε καινούργια παιδιά ν' ασχοληθούν με τις ποικίλες δραστηριότητες του Π.Κ. και στα παλιά να συνεχίσουν με πιο όρεξη και μεράκι αυτό που διάλεξαν να τ' αντιπροσωπεύει.

Με το θάρρος της μάνας που απολαμβάνει τους κόπους των παιδιών της, θέλω να συγχαρώ όλους τους δασκάλους του κάθε τμήματος ξεχωριστά, για τον γεμάτο αγάπη αγώνα που καταβάλλουν απέναντι στα παιδιά μας να τα εντάξουν βασικά σε μια πνευματική ατμόσφαιρα, είτε αυτό λέγεται αθλητισμός, είτε μουσική, είτε χορός, αποτέλεσμα των οποίων όλοι καμαρώσαμε.

Συγχαρητήρια αρμόζουν επίσης και στους υπεύθυνους του Π.Κ. που ακούραστα προσπαθούν να διατηρηθεί αυτός ο "θεσμός των Καλοχωρίτικων" με τη συμμετοχή των νέων στις εκδηλώσεις του Π.Κ., αλλά και με το αποκορύφωμα του λαϊκού γλεντιού των "Καλοχωρίτικων", το οποίο δίνει την ευκαιρία σ' όλους τους Καλοχωρίτες και γενικότερα Εχεδωρίτες όλοι μαζί ενωμένοι να γιορτάσουμε τις χαρμόσυνες αυτές μέρες του Πάσχα.

ΜΠΑΤΗ ΦΩΤΕΙΝΗ
Δημοτικό Διαμέρισμα Καλοχωρίου